

Irena Sendlerowa

**Sprawiedliwa wśród Narodów
Świata**

Lata młodości

- Irena Stanisława Sendler, z domu Krzyżanowska, urodziła się w Warszawie 15 lutego 1910 roku.
- Ojciec Ireny, Stanisław Krzyżanowski, był lekarzem.
- W wieku 2 lat Irena ciężko zachorowała na koklusz, więc rodzina podjęła decyzję o przeprowadzeniu się do Otwocka, gdzie jej ojciec podjął pracę w sanatorium dla gruźlików.
- W Otwocku mieszkało wielu Żydów. Irena często bawiła się z żydowskimi dziećmi, poznała język jidysz.
- Ojciec Ireny leczył głównie biedotę żydowską i chłopów. Często nie brał od nich pieniędzy. Wyznawał zasadę, że ludzie dzielą się na dobrych i złych, narodowość, rasa, religia nie mają znaczenia.
- Pan Stanisław, walcząc z epidemią, zaraził się tyfusem i zmarł w 1917 r.
- Z wdzięczności za jego działalność gmina żydowska postanowiła wypłacać stypendium dla Ireny do czasu jej pełnoletności, aby mogła się uczyć.

Studia i praca

- Irena Sendlerowa rozpoczęła studia na Uniwersytecie Warszawskim na wydziale prawa, jednak zrezygnowała i ukończyła polonistykę. Już na studiach występowała w obronie dyskryminowanych studentów żydowskich, zbojkotowała tzw. getto ławkowe.
- Praktyki odbywała w jednym z sierocińców dla żydowskich dzieci, prowadzonym przez Janusza Korczaka.
- Pracowała w dziale prawnym Sekcji Pomocy Matce i Dziecku, pomagała samotnym matkom znaleźć pracę, mieszkanie.
- Następnie pracowała w wydziale Opieki Społecznej i Zdrowia Publicznego w Zarządzie miasta stołecznego Warszawy, później w Referacie Opieki nad Dzieckiem. Zajmowała się opieką nad bezdomnymi i biednymi dziećmi polskimi i żydowskimi, ale tylko do wybuchu wojny, ponieważ Niemcy zabronili udzielania jakiegokolwiek pomocy Żydom.
- Później robiła to nadal, ale nieoficjalnie.

Czas wojny

- Irena Sendlerowa stała się koordynatorką akcji pomocy żydowskim dzieciom.
- Przyjęła pseudonim siostry Jolanty i za pomocą specjalnej przepustki wchodziła na teren getta, przynosząc jedzenie, odzież i leki.
- Nawiązała współpracę z konspiracyjną organizacją pomocy Żydom „Żegota”, której przewodniczącym był Julian Grobelny, pseudonim Trojan.
- Dzięki sieci współpracy dobrych ludzi udało się jej wyprowadzić z getta ok. 2,5 tys. żydowskich dzieci i umieścić je w polskich domach, sierocińcach lub klasztorach.
- Dzieci te otrzymywały nową tożsamość, ale Irena zapisywała ich prawdziwe imiona i nazwiska tworząc kartotekę danych i ukryła ją w bezpiecznym miejscu do zakończenia wojny.
- W 1943 r. Irena została aresztowana przez gestapo i trafiła do więzienia na Pawiaku, gdzie była przesłuchiwana, torturowana i skazana na śmierć przez rozstrzelanie. Żegota przekupiła jednego z Niemców, który ją wypuścił.
- Ukrywała się pod nazwiskiem Klara Dąbrowska.

Po wojnie

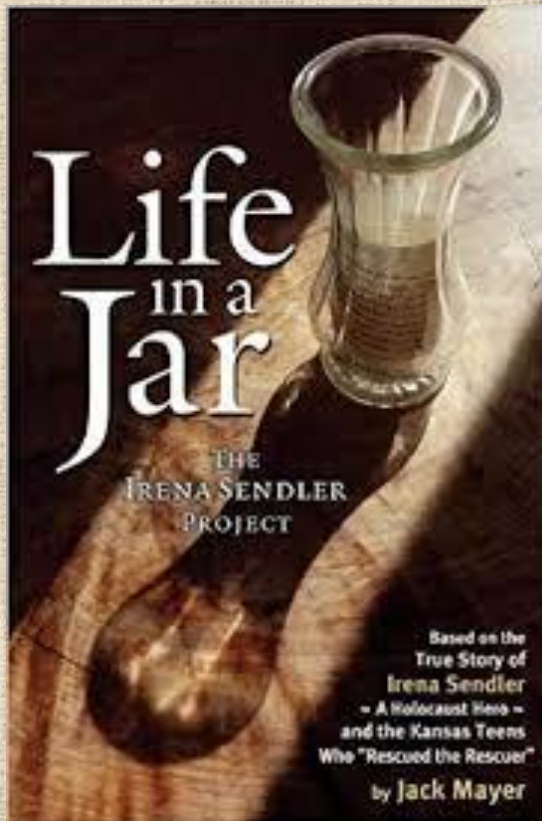
- Po wojnie Irena Sendlerowa wróciła do pracy w Zarządzie miasta stołecznego Warszawy.
- Jako pracowniczka Wydziału Opieki Społecznej organizowała domy dziecka dla wojennych sierot oraz domy starców.
- Z czasem poświęciła się pracy w szkolnictwie medycznym.
- Wyszła z mężem za Stefana Zgrzebskiego i urodziła troje dzieci.
- Nigdy nie chwaliła się swoimi dokonaniem, tylko nieliczni wiedzieli o jej zasługach.
- Do końca życia powtarzała, że mogła zrobić więcej...
- Ostatnie lata swojego życia spędziła w Zakładzie Opieki Ojców Bonifratów, gdzie otrzymywała listy od JEJ ocalałych dzieci z całego świata.
- Zmarła 12 maja 2008 roku w Warszawie.

Odznaczenia

- 1947 r. Złoty Krzyż Zasługi
- 1963 r. Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski
- **1965 r. Medal Sprawiedliwej wśród Narodów Świata**
- 1996 r. Krzyż Komandorski Orderu Odrodzenia Polski
- 2002 r. Order Ecce Homo
- 2003 r. Order Orła Białego
- Nagroda im. Jana Karskiego „Za Odwagę i Serce”
- 2007 r. Order Uśmiechu
- 2007, 2008 r. dwukrotna nominacja do Pokojowej Nagrody Nobla

Projekt „Życie w słoiku”

- W 1999 roku grupa amerykańskich uczennic z Kansas pod przewodnictwem nauczyciela Normana Conarda, przygotowała na podstawie biografii Ireny Sendlerowej spektakl zatytułowany „Life in a Jar”, który wystawiły w Kansas, nowym Jorku, Los Angeles i Montrealu.
- Wreszcie przyjechały do Polski spotkać się ze swoją bohaterką.
- Irena Sendlerowa stała się sławna, ale nie przestała być skromna, zwyczajna w swojej niezwykłości, ciepła, życzliwa i gotowa do niesienia pomocy.

Pierwsza w Polsce książka o Irenie Sendlerowej

„Matka dzieci Holocaustu” Anna
Mieszkowska

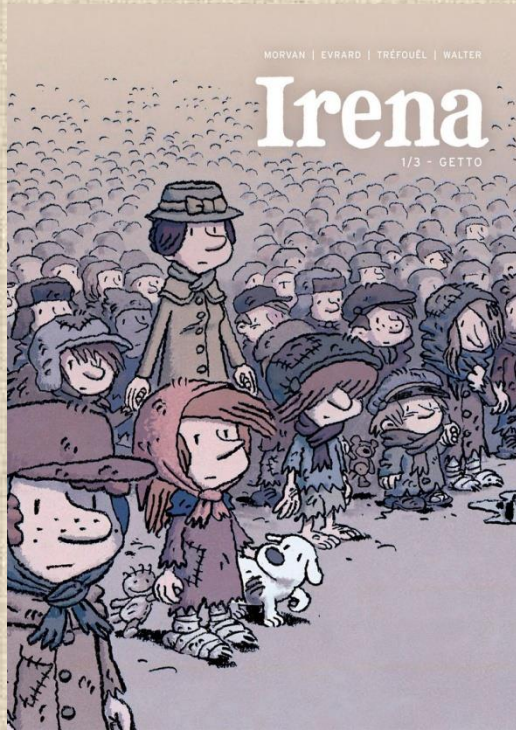
**Film: „Dzieci Ireny
Sendlerowej”**

Premiera w Polsce 18
września 2009 r.

Komiks

Irena. Tom 1: Getto

Order Uśmiechu

Warszawa, 11 kwietnia
2007 r.

**2018 rokiem Ireny
Sendlerowej**

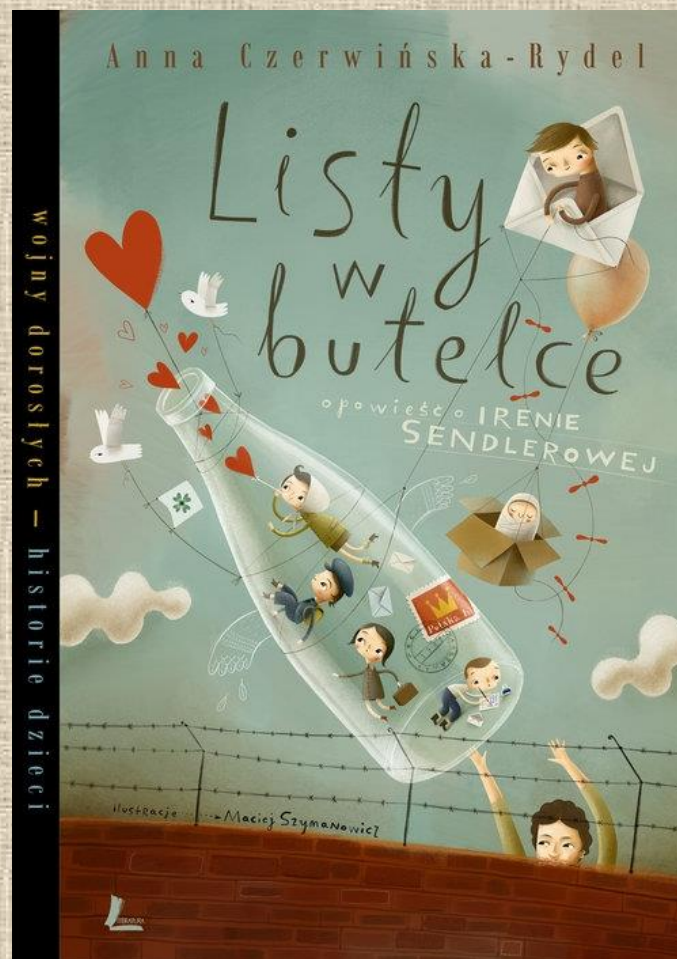

**„Trudno się nie
przejąć, jak do dzieci
strzelano”**

[O Irenie](#)

Opowieść o Irenie Sendlerowej

Napisz list...

